អនុសាសន៍ទូទៅលេខ ២៦ នៃអនុសញ្ញាស៊ីដ

ស្តីពីពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី។

UN WOMEN

United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women

អនុសាសន៍ទូទៅលេខ២៦
ស្តីពីពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី

សេចក្តីផ្តើម

១. ក្នុងកិច្ចប្រជុំលើកទី៣២ (ខែមករា ឆ្នាំ២០០៥) គណៈកម្មាធិការលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់រើសអើងនឹងនារីភេទ (គណៈកម្មាធិការ) បានសម្រេចដាក់ចេញនូវអនុសាសន៍ទូទៅសំរាប់ក្រុមពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី ដែលអាចប្រឈមនឹងការរំលោភ និងការរើសអើងដោយបានលើកឡើងថា ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី ក៏ដូចជាស្ត្រីគ្រប់រូបដែរមិនគួរទទួលរងការរើសអើងក្នុងបរិយាកាសរស់នៅរបស់ខ្លួនឡើយ យោងតាមមាត្រា២១ នៃអនុសញ្ញាស្តីពីការលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងប្រឆាំងនឹងនារីភេទ ។

២. អនុសាសន៍ទូទៅនេះ មានបំណងរួមចំណែកធ្វើឱ្យសម្រេចកាតព្វកិច្ចរបស់រដ្ឋជាភាគី ក្នុងការគោរពការពារ និងឆ្លើយតបទៅនឹងសិទ្ធិពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីព្រមទាំងកាតព្វកិច្ចស្របច្បាប់ដែលមានចែងក្នុងសន្ធិសញ្ញាផ្សេងទៀត ការតាំងចិត្តចំពោះផែនការសកម្មភាពសម្រាប់សន្និសិទ្ធិពិភពលោក និងការងារសំខាន់ៗរបស់ស្ថាប័នសន្ធិសញ្ញា ផ្តោតលើការធ្វើចំណាកស្រុក ជាពិសេសគណៈកម្មាធិការទទួលបន្ទុកការការពារសិទ្ធិរបស់ពលករគ្រប់រូប និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ មិនត្រឹមតែការពារបុគ្គលម្នាក់ៗ រួមទាំងពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីដោយផ្អែកលើស្ថានភាពធ្វើចំណាកស្រុកប៉ុណ្ណោះទេ អនុសញ្ញានេះក៏ការពារស្ត្រីរួមទាំងពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជា ស្ត្រីពីការរើសអើងទាក់ទងនឹងភេទ និងយេនឌ័រ ។ ទោះបីជាការធ្វើចំណាកស្រុកផ្តល់ឱកាសថ្មីៗជាច្រើនដល់ស្ត្រី និងអាចជាមធ្យោបាយមួយសម្រាប់ពង្រឹងភាពអង់អាចផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចដល់ស្ត្រីតាមរយៈការចូលរួមរបស់ស្ត្រីក៏ដោយ ប៉ុន្តែការធ្វើចំណាកស្រុកក៏អាចនឹងធ្វើឱ្យសិទ្ធិស្ត្រី និងសន្តិសុខរបស់ស្ត្រីស្ថិតនៅស្ថានភាពគ្រោះថ្នាក់ដែរ។ ដូច្នេះអនុសាសន៍ទូទៅនេះមានគោលបំណងអធិប្បាយពីស្ថានភាពដែលធ្វើអោយពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីទទួលរងគ្រោះថ្នាក់មួយចំនួន និងបទពិសោធន៍របស់ពួកគេ ការរើសអើងដោយពឹងផ្អែកលើយេនឌ័រ និងភេទ ដែលជាមូលហេតុនិងផលវិបាកនៃការរំលោភសិទ្ធិរបស់ពួកគេ។

៣. ទោះបីរដ្ឋជាច្រើនមានសិទ្ធិត្រួតពិនិត្យតាមព្រំដែន និងគ្រប់គ្រងលើការធ្វើចំណាកស្រុកក៏ដោយ ប៉ុន្តែរដ្ឋទាំងនោះត្រូវអនុវត្តការត្រួតពិនិត្យ និងការគ្រប់គ្រងស្របតាមកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនឱ្យបានពេញលេញ ក្នុងនាមជាភាគីនៃសន្ធិសញ្ញាស្ដីពីសិទ្ធិមនុស្សដែលរដ្ឋទាំងនោះបានផ្ដល់សច្ចាប័ន ឬយល់ស្របអនុវត្តតាម ។ សន្ធិសញ្ញានេះ រួមបញ្ចូលទាំងការផ្សព្វផ្សាយនីតិវិធីនៃការធ្វើចំណាកស្រុកប្រកបដោយសុវត្ថិភាពនិងលើកកម្ពស់កាតព្វកិច្ចរបស់រដ្ឋជាភាគីក្នុងការគោរពការពារ និងឆ្លើយតបនឹងសិទ្ធិរបស់ស្ត្រីតាមរយៈវដ្ដនៃការធ្វើចំណាកស្រុក ។ កាតព្វកិច្ចទាំងនោះត្រូវបានអនុវត្តដោយទទួលស្គាល់ការរួមចំណែករបសពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីក្នុងសង្គមនិងសេដ្ឋកិច្ចដើម្បីជួយដល់ប្រទេសរបស់ខ្លួន និងប្រទេសគោល ដៅរួមបញ្ចូលទាំងការងារថែទាំ និងការងារធ្វើតាមផ្ទះ ។

៤. គណៈកម្មាធិការលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃការរើសអើង ប្រឆាំងនឹងស្ត្រីភេទទួលស្គាល់ថាពលករទេសន្តរ ប្រវេសន៍ជាស្ត្រី អាចបែងចែកជាច្រើនក្រុម អាស្រ័យលើកត្តាជម្រុញឱ្យស្ត្រីធ្វើចំណាកស្រុក គោលបំណងនៃការធ្វើចំណាកស្រុក និងសិទ្ធិស្នាក់នៅរួមគ្នា ការប្រឈមនឹងគ្រោះថ្នាក់និងការរំលោភស្ថានភាពដែលស្ត្រីទទួលបាននៅ ប្រទេសដែលខ្លួនបានធ្វើចំណាកស្រុកទៅព្រមទាំងលទ្ធភាពនៃការទទួលបានសញ្ជាតិ ។ ម្យ៉ាងវិញទៀតគណៈកម្មាធិការនេះ ក៏ទទួលស្គាល់ថា ការបែងចែកក្រុមពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីទាំងនេះមិនមានភាពច្បាស់លាស់ និងមានលក្ខណៈដូចគ្នាច្រើនដូច្នេះនាំឱ្យមានការលំបាកដល់ការញែកជាក្រុមឱ្យបានច្បាស់លាស់ ។ ដូចនេះអនុសាសន៍ទូទៅនេះមានវិសាលភាពផ្ដោះបញ្ចាំងតែទៅលើស្ថានភាពរបស់ក្រុមពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី ដែលធ្វើការងារទទួលបានប្រាក់កម្រៃទាប ហើយអាចប្រឈមនឹងគ្រោះថ្នាក់ខ្ពស់នៃការរំលោភបំពាន និងការរើសអើង នឹងជាពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី ដែលអាចមិនទាមទារសិទ្ធិទទួលបានការស្នាក់នៅជាអចិន្ត្រៃយ៍ ឬទទួលបានសញ្ជាតិដែលបើកចំហរសម្រាប់ពលករចំណាកស្រុកដែលមានជំនាញវិជ្ជាជីវៈនៅប្រទេសផ្ដល់ការងារឡើយ ។ ក្នុងករណីនេះ ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីទាំងនោះអាចមិនទទួលបានការការពារពីច្បាប់របស់ប្រទេសពាក់ព័ន្ធឡើយ ទាំងតាមផ្លូវច្បាប់ ទាំងតាមស្ថានភាពជាក់ស្ដែង ។ <u>ប្រភេទនៃក្រុមពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីមានដូចខាងក្រោម</u>[៤] :

- ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីដែលធ្វើចំណាកស្រុកដោយឯករាជ្យ

- ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី ដែលធ្វើចំណាកស្រុករួមជាមួយស្វាមីរបស់ខ្លួន ឬសមាជិកផ្សេងទៀត ក្នុងគ្រួសាររបស់ខ្លួន ដែលអ្នកទាំងនោះក៏ជាកម្មករផងដែរ

- ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី ដែលមិនមានឯកសារត្រឹមត្រូវ[៥] សំរាប់បញ្ជាក់ពីការធ្វើចំណាកស្រុករបស់ខ្លួន ហើយអាចស្ថិតក្នុងក្រុមណាមួយក្នុងចំណោមក្រុមទាំងពីរខាងលើ ។ ទោះបីជា

យ៉ាងនេះក្តីគណៈកម្មាធិការលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងប្រឆាំងនឹងនារីភេទ សង្កត់ធ្ងន់ថា ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីគ្រប់ប្រភេទទាំងអស់ ត្រូវរាប់បញ្ចូលក្នុងដែនកាតព្វកិច្ចរបស់រដ្ឋជាភាគីនៃអនុសញ្ញាស្តីពីការលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងប្រឆាំងនឹងនារីភេទ ហើយស្ត្រីត្រូវទទួលបានការការពារពីរាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងគ្រប់ប្រភេទពីអនុសញ្ញានេះ ។

៥. ទោះបីការធ្វើចំណាកស្រុកមានទាំងបុរស និងស្ត្រីក៏ដោយ ប៉ុន្តែការធ្វើចំណាកស្រុកនេះមិនមែនជាបាតុភូត ដែលមានសមភាពយេនឌ័រឡើយ ។ ស្ត្រីជាជនចំណាកស្រុក ស្ថិតក្នុងស្ថានភាពខុសពីបុរស បើគិតទៅលើមធ្យោបាយធ្វើចំណាកស្រុក ដោយស្របច្បាប់ វិស័យការងាររបស់ស្ត្រីធ្វើចំណាកស្រុក ទម្រង់នៃការរំលោភបំពាន និងផលវិបាកបណ្តាលមកពីការធ្វើចំណាកស្រុកមកលើស្ត្រីជាជនចំណាកស្រុក។ ដើម្បីយល់អោយកាន់តែច្បាស់ ការសិក្សាអំពីការធ្វើចំណាកស្រុករបស់ស្ត្រីគួរផ្តោតលើទិដ្ឋភាពពីវិសមភាពយេនឌ័រ តួនាទីរបស់ស្ត្រីតាំងពីបុរាណកាល ទីផ្សារការងារបែងចែកតាមយេនឌ័រ ប្រេវ៉ាឡង់ជាសកលនៃអំពើហិង្សា ផ្អែកលើយេនឌ័រ និងគោលនយោបាយជាសកល ដោយផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើការធ្វើចំណាកស្រុករបស់ស្ត្រីដោយសារបញ្ហាភាពក្រីក្រ និងការងារ ។ ដូច្នេះការរួមបញ្ចូលគ្នានូវទិដ្ឋភាពយេនឌ័រ គឺពិតជាសំខាន់ចាំបាច់ណាស់សំរាប់ការវិភាគ អំពីស្ថានភាពរបស់ស្ត្រីជាជនចំណាកស្រុក និងការបង្កើតគោលនយោបាយ ដើម្បីប្រឆាំងនឹងការរើសអើង ការកេងប្រវ័ញ្ច និងការរំលោភបំពានមកលើស្ត្រី ។

ការអនុវត្តគោលការណ៍ស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស និងសមភាពយេនឌ័រ

៦. ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី ត្រូវទទួលបានការការពារសិទ្ធិរបស់ខ្លួនដោយរាប់បញ្ចូលទាំងសិទ្ធិរស់រានមានជីវិត សិទ្ធិទទួលបានសេរីភាព និងសន្តិសុខផ្ទាល់ខ្លួន សិទ្ធិរួចផុតពីការធ្វើទារុណកម្ម សិទ្ធិរួចផុតពីការបង្ខូចកិត្តិយស និងអំពើអមនុស្សធម៌ សិទ្ធិរួចផុតពីការរើសអើងផ្អែកលើភេទ ពូជសាសន៍ ជាតិពន្ធលក្ខណៈ ពិសេសនៃវប្បធម៌ សញ្ជាតិ ភាសា សាសនា ឬលក្ខណៈផ្សេងៗទៀត សិទ្ធិរួចផុតពីភាពក្រីក្រ និងសិទ្ធិទទួលបានការរស់នៅសមស្រប និងសិទ្ធិស្មើគ្នានៅចំពោះមុខច្បាប់ និងសិទ្ធិទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ពីនីតិវិធីត្រឹមត្រូវស្របច្បាប់។ សិទ្ធិទាំងនេះមានចែងក្នុងសេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស និងសន្ធិសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិមនុស្សជាច្រើនទៀតដែលផ្តល់សច្ចាប័ន និងយល់ស្របអនុម័តដោយបណ្តារដ្ឋជាសមាជិក របស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ។

៧. ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីក៏ទទួលសិទ្ធិការពារពីការរើសអើងដោយផ្អែកលើសន្ធិសញ្ញា ស្តីពីការលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងប្រឆាំងនឹងនារីភេទ ដែលតម្រូវឱ្យរដ្ឋជាភាគីចាត់វិធានការសមស្របជាបន្ទាន់ ដើម្បីលុបបំបាត់ រាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងប្រឆាំងនឹងនារីភេទ និងធានាថាស្ត្រីអាចប្រើប្រាស់សិទ្ធិរបស់ខ្លួន និងទទួលបានសិទ្ធិស្មើគ្នាចំពោះបុរសដោយស្របច្បាប់ និងជាក់ស្តែងនៅគ្រប់ផ្នែកទាំងអស់ ។

កត្តានានាដែលជះឥទ្ធិពលដល់ការធ្វើចំណាកស្រុករបស់ស្ត្រី

៨. នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ស្ត្រីមានចំនួនប្រហែលជាពាក់កណ្តាលនៃចំនួនជនចំណាកស្រុកនៅលើពិភពលោក។ កត្តាផ្សេងៗជះឥទ្ធិពលដល់ការធ្វើចំណាកស្រុកស្ត្រីមានដូចជា សកលភាវូបនីយកម្ម ការស្វែងរកឱកាសថ្មីៗ ភាពក្រីក្រ ទំនៀមទំលាប់ វប្បធម៌ តាមយេនឌ័រ និងអំពើហិង្សាទាក់ទងនឹងយេនឌ័រនៅ ប្រទេសដើមកំណើតគ្រោះមហន្តរាយធម្មជាតិ ឬសង្រ្គាមព្រមទាំង ជម្លោះផ្ទៃក្នុងជួរកងទ័ព។ កត្តាទាំងនេះក៏រួមបញ្ចូលទាំងស្ថានភាពកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរនៃការបែងចែកការងារជាក់លាក់ដោយភេទក្នុងវិស័យផលិតកម្ម និងសេវាផ្លូវការ និងក្រៅផ្លូវការនៅប្រទេទទួលព្រមទាំងវប្បធម៌បម្រើការកំសាន្តសប្បាយរបស់បុរស ដែលវប្បធម៌នោះបង្កើតឱ្យមានតម្រូវការស្ត្រីសម្រាប់បម្រើការសប្បាយកាន់តែច្រើនឡើងៗ។ មានការកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំងនូវចំនួនស្ត្រីធ្វើចំណាកស្រុកតែឯង ជាអ្នករកប្រាក់កម្រៃត្រូវបានគេកត់សំគាល់ជាទូទៅ ដែលជាផ្នែកមួយនៃទំនោរនេះ ។

កង្វល់សិទ្ធិមនុស្សផ្អែកតាមភេទ និងយេនឌ័រទាក់ទងនឹងស្ត្រីជាជនចំណាកស្រុក

៩. ដោយសារការរំលោភសិទ្ធិរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី កើតមានឡើងនៅប្រទេសដើមកំណើត ប្រទេសឆ្លងកាត់ និងប្រទេសទទួលអនុសាសន៍ទូទៅនេះ បង្ហាញរាល់បញ្ហាដែលកើតមានឡើងនៅ ត្រង់ចំណុចទាំងបីនេះ ដើម្បីសម្របសម្រួលដល់ការប្រើប្រាស់អនុសញ្ញា ស្តីពីការលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងប្រឆាំងនឹងនារីភេទ និងដើម្បីបន្តលើកកម្ពស់សិទ្ធិពលករទេសន្តប្រវេសន៍ជាស្ត្រី និងលើកកម្ពស់ភាពស្មើគ្នារវាងបុរស និងស្ត្រីដែលមានសារៈសំខាន់នៅគ្រប់ផ្នែកនៃការរស់នៅរបស់ស្ត្រី។ តាមការរំលឹកឡើងវិញ ការធ្វើចំណាកស្រុកជាបាតុភូតសកលដែលកើតឡើងតៗគ្នាដែលតម្រូវឱ្យមានកិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងចំណោមរដ្ឋគិរិតពហុភាគី ទ្វេភាគី និង ថ្នាក់តំបន់ ។

១០. នៅប្រទេសដើមកំណើតមុនពេលចេញដំណើរ[៦]

ទោះបីជាមុនពេលធ្វើចំណាកស្រុកក៏ដោយក៏ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីប្រឈមនឹងក្តីកង្វល់ជាច្រើនទាក់ទងនឹងសិទ្ធិមនុស្សរួមបញ្ចូលទាំងការហាមឃាត់ និងការដាក់កម្រិតសព្វបែបយ៉ាងទៅលើការធ្វើចំណាកស្រុករបស់ខ្លួនផ្អែកលើភេទ ឬភេទ និងអាយុស្ថានភាពអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬការមានគភ៌ ឬស្ថានភាពការដាក់កម្រិតជាក់លាក់លើមុខរបរ ឬលក្ខខណ្ឌ ដែលតម្រូវឱ្យស្ត្រីចាំបាច់ត្រូវសុំការអនុញ្ញាតជាលាយលក្ខណ៍អក្សរពីបុរសជាសាច់ញាតិដើម្បីទទួលបានលិខិតឆ្លងដែនសម្រាប់ការធ្វើដំណើរ ឬធ្វើចំណាកស្រុក។ នៅពេលខ្លះស្ត្រីត្រូវឃាត់ទុកដោយភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករ សំរាប់ការបណ្តុះបណ្តាលនៅក្នុងការត្រៀមខ្លួនមុនពេលចេញដំណើរដែលពួកគេអាចប្រឈមនឹងការឆបោកថវិកាវំលោភបំពានលើរាងកាយផ្លូវភេទ ឬផ្លូវចិត្តរបស់ស្ត្រី។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ស្ត្រីអាចទទួលរងគ្រោះពីផលវិបាកពីការរឹតបន្តឹងមិនឱ្យទទួលបានការអប់រំការបណ្តុះបណ្តាលនិងព័ត៌មានពេញលេញនិងអាចជឿទុកចិត្តបានអំពីការធ្វើចំណាកស្រុក ហើយផលវិបាកទាំងនេះអាចធ្វើឱ្យស្ត្រីកាន់តែទទួលរងគ្រោះដោយនិយោជកររបស់ខ្លួន។ ភ្នាក់ងារស្វែងរកការងារឱ្យកម្មករធ្វើការកេងប្រវ័ញ្ចប្រាក់ឈ្នួលពីកម្មករ ដែលនៅពេលខ្លះធ្វើឱ្យស្ត្រីដែលមានធនធានតិចជាងបុរស ជួបបញ្ហាថវិកាកាន់តែខ្លាំង និងធ្វើឱ្យស្ត្រីត្រូវការពឹងអាស្រ័យកាន់តែច្រើនទៅលើគ្រួសារ មិត្តភ័ក្ត ឬអ្នកចងការប្រាក់ដើម្បីខ្ចីប្រាក់ក្នុងអត្រាការប្រាក់ខ្ពស់ ។

១១. នៅប្រទេសដើមកំណើតបន្ទាប់ពីត្រឡប់មកដល់ស្រុកវិញ

ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី អាចប្រឈមនឹងការ រើសអើងទាក់ទងនឹងភេទ និងយេនឌ័ររាប់បញ្ចូលទាំងការបង្ខំឱ្យពិនិត្យឈាមរកមានរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ សម្រាប់ស្ត្រីដែលត្រឡប់មកស្រុកវិញ " ការស្តារ " សីលធម៌ឡើងវិញសម្រាប់ស្ត្រីវ័យក្មេងដែលត្រឡប់មកស្រុកវិញ និងការចំណាយកាន់តែច្រើនលើបុគ្គលម្នាក់ៗ និងលើសង្គម បើប្រៀបធៀបទៅនឹងបុរស ដោយសារកង្វះសេវាឆ្លើយតបទៅនឹងយេនឌ័រ។ ឧទាហរណ៍បុរសអាចត្រឡប់មកកាន់គ្រួសារដែលមានស្ថានភាពគ្រួសារមានលំនឹង ចំណែកឯស្ត្រីអាចនឹងចែកផ្លូវគ្នា នឹងគ្រួសាររបស់ខ្លួនអាចបណ្តាលមកពីអវត្តមានរបស់ស្ត្រីពីផ្ទះ។ ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីក៏អាចប្រឈមនឹងកង្វះ ការការពារប្រឆាំងនឹងការវាយដំពីសំណាក់ភ្នាក់ងារជ្រើសរើស ពលករ ដែលមានគំនិតកេងប្រវ័ញ្ចលើកម្មករចំណាកស្រុក។

១២. ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីអាចប្រឈមនឹងក្តីកង្វល់ជាច្រើនទាក់ទងនឹងសិទ្ធិមនុស្ស។ នៅពេលធ្វើដំណើរ ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីអាចត្រូវភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករឬអ្នកជូនដំណើរបោះបង់ចោលនៅពេលជួបបញ្ហានៅ តាមប្រទេសដែលខ្លួនឆ្លងកាត់ ឬបន្ទាប់ពីមកដល់ប្រទេសគោលដៅ។ ម្យ៉ាងវិញទៀតស្ត្រីអាចទទួលរងគ្រោះដោយការរំលោភបំពានផ្លូវភេទ និងរាងកាយពីសំណាកភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករ និងអ្នកជូនដំណើរនៅពេលធ្វើដំណើរឆ្លងកាត់ប្រទេស។

១៣. <u>នៅប្រទេសទទួល</u>

នៅពេលពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីធ្វើដំណើរដល់គោលដៅ ស្ត្រីអាចប្រឈមនឹង <u>ទម្រង់ជាច្រើននៃការរើសអើងតាមផ្លូវច្បាប់ និងតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែង</u>។ នៅពេលខ្លះរដ្ឋាភិបាលប្រទេសមួយចំនួនដាក់កម្រិត ឬបម្រាមលើការងាររបស់ស្ត្រីក្នុងវិស័យជាក់លាក់មួយចំនួន។ ទោះស្ថិតក្នុងស្ថានភាពបែបណាក៏ដោយ ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីប្រឈមនឹងគ្រោះថ្នាក់កាន់តែច្រើន បើប្រៀបធៀបទៅនឹងបុរស ដោយសារបរិយាកាសមិនឆ្លើយតបនឹងយេនឌ័រ ដែលមិនអនុញ្ញាតឱ្យស្ត្រីផ្លាស់ទីទៅកន្លែងផ្សេង ហើយផ្តល់លទ្ធភាពតិចតួចដល់ស្ត្រីក្នុងការទទួលបានព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិ និងការទទួលបានសិទ្ធិអំណាចរបស់ខ្លួន។ ទស្សនៈយេនឌ័រនៃសមស្រមការងារសម្រាប់ស្ត្រី ឆ្លុះបញ្ចាំងឱកាសការងារជាច្រើនទាក់ទងនឹងការងារក្នុងគ្រួសារ និងការងារផ្តល់សេវា ឬការងារផ្សេងៗក្នុងវិស័យមិនផ្លូវការ។ ស្ថិតក្នុងស្ថានភាពបែបនេះការងារដែលសម្បូរទៅដោយស្ត្រី គឺជាការងារធ្វើតាមផ្ទះ ឬការងារមួយចំនួនដែលមប្រើការសប្បាយ ។

១៤. លើសពីនេះទៀត នៅប្រទេសទទួល ការកំណត់និយមន័យការងារស្របច្បាប់អាចមិនរាប់បញ្ចូលការងារទាំងនេះ ដែលនាំពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីមិនបានទទួលការការពារដោយស្របច្បាប់ឡើយ ។ តាមរយៈការងារទាំងនោះពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី មានបញ្ហាក្នុងការធ្វើកិច្ចសន្យាពាក់ព័ន្ធនឹងលក្ខខណ្ឌការងារ ដែលជួនការធ្វើឱ្យស្ត្រីត្រូវធ្វើការច្រើនម៉ោង ដោយមិនទទួលបានប្រាក់បន្ថែមម៉ោងឡើយ។ ជាងនេះទៅទៀតពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី ច្រើនជួបប្រទះទម្រង់ជាច្រើននៃការរើសអើងដែលមិនត្រឹមតែទទួលរងគ្រោះពីការរើសអើងទាក់ទងនឹងភេទ និង យេនឌ័រប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងធ្វើឱ្យស្ត្រីមានអារម្មណ៍ស្អប់ខ្ពើមជនបរទេស និងទទួលរងគ្រោះពីការប្រកាន់ពូជសាសន៍ទៀត។ ការរើសអើងទាក់ទងនឹងជាតិសាសន៍ ជាតិពន្ធ លក្ខណៈពិសេសនៃវប្បធម៌សញ្ជាតិ ភាសា សាសនា ឬលក្ខណៈផ្សេងៗទៀត អាចនឹងបង្ហាញឱ្យឃើញតាមរយៈមធ្យោបាយជាក់លាក់ជាច្រើនទាក់ទងនឹងភេទ និងយេនឌ័រ ។

១៥. ដោយសារការរើសអើងទាក់ទងនឹងភេទ និងយេនឌ័រពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីអាច ប្រឈមនឹងការទទួលបានប្រាក់ឈ្នួលទាប បើប្រៀបធៀបទៅនឹងបុរស ការបើកប្រាក់កម្រៃ ភាពយឺត យ៉ាវក្នុងការទទួលបានប្រាក់កម្រៃរហូតដល់ពេលចេញដំណើរត្រឡប់មកស្រុកវិញ ឬការផ្ទេរប្រាក់ ឈ្នួលទៅក្នុងគណនីដែលស្ត្រីមិនអាចដកប្រាក់បាន។ ឧទាហរណ៍ និយោជករបស់អ្នកធ្វើការងារតាម ផ្ទះជាញឹកញាប់ដាក់ប្រាក់ឈ្នួលរបស់ពលករទៅក្នុងគណនីមួយដោយដាក់ ឈ្មោះរបស់ខ្លួន ។ ប្រសិន បើស្ត្រីម្នាក់ និងស្វាមីរបស់ស្ត្រីនោះមានឋានៈជាកម្មករប្រាក់របស់ស្ត្រីនោះអាចនឹងបង់ចូលក្នុងគណនី មួយដែលដាក់ឈ្មោះស្វាមីនាង។ កម្មករធ្វើការងារក្នុងវិស័យដែលសម្បូរដោយស្ត្រី អាចមិនទទួល បានប្រាក់ឈ្នួលសម្រាប់ថ្ងៃឈប់សម្រាប់ថ្ងៃបុណ្យជាតិឡើយ។ ប្រសិនបើពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ ជាស្ត្រី មានបន្ទុកធ្ងន់ធ្ងរដោយសារការជំពាក់បំណុល ភ្នាក់ការជ្រើសរើសបុគ្គលិកស្ត្រីនឹងមិនអាចចាក់ ចេញពីស្ថានភាពដែលប្រឈមនឹងការរំលោភបំពានបានឡើយ ដោយសារស្ត្រីមិនមានមធ្យោបាយ ផ្សេងទៀតដើម្បីសងបំណុលដល់ភ្នាក់ងារទាំងនោះ។ ជាការពិតស្ត្រីក្នុងស្រុកអាចប្រឈមនឹងការ រំលោភបំពានក្នុងការងារស្រដៀងៗគ្នា ដែលសម្បូរដោយស្ត្រី។ ទោះបីជាយ៉ាងនេះក្តីស្ត្រីក្នុងស្រុកមាន លទ្ធភាពផ្លាស់ទីពីកន្លែងមួយទៅកន្លែងមួយទៀត ដើម្បីស្វែងរកការងារធ្វើបានប្រសើរជាងពល ករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី។ ស្ត្រីក្នុងស្រុកមានជម្រើសចាកចេញពីស្ថានភាពការងារ ដែលមានការ សង្កត់សង្កិន និងទទួលបានការងារផ្សេងទៀត ចំណែកឯពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីនៅប្រទេស មួយចំនួនអាចបាត់បង់ឯកសារត្រឹមត្រូវសម្រាប់បញ្ជាក់ពីការធ្វើចំណាកស្រុករបស់ខ្លួន នៅពេល ស្ត្រីត្រូវបោះបង់ការងាររបស់ខ្លួនភ្លាមៗ។ លើសពីនេះទៀត ស្ត្រីក្នុងស្រុកទទួលបានការការពារផ្នែក សេដ្ឋកិច្ចមួយចំនួន តាមរយៈការឧបត្ថម្ភពីគ្រួសាររបស់ខ្លួន ប្រសិនបើស្ត្រីមិនមានការងារធ្វើ ប៉ុន្តែ ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីអាចមិនទទួលបានការការពារទាំងនោះឡើយ។ ដូច្នេះពលករទេសន្តរ ប្រវេសន៍ជាស្ត្រីអាចប្រឈមនឹងគ្រោះថ្នាក់ ដោយផ្អែកលើភេទ និងយេនឌ័រ ព្រមទាំងមូលដ្ឋាននៃ ស្ថានភាពជាជនចំណាកស្រុក ។

១៦. ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីមិនអាចសន្សំប្រាក់ ឬផ្ទេរប្រាក់សន្សំតាមមធ្យោបាយ ទៀងទាត់ ប្រកបដោយសុវត្ថិភាពបានឡើយ ដោយសារការរស់នៅតែម្នាក់ឯង (សម្រាប់អ្នក ធ្វើការងារតាមផ្ទះ) នីតិវិធីស្មុកស្មាញឧបសគ្គផ្នែកភាសា ឬថ្លៃប្រតិបត្តិការខ្ពស់។ ទាំងនេះជា បញ្ហាដ៏ធ្ងន់ធ្ងរសម្រាប់ស្ត្រី ដោយសារស្ត្រីជាទូទៅរកប្រាក់ចំណូលដែលខ្លួនរកបានតិចជាងបុរស។ ស្ត្រី អាចមានកាតព្វកិច្ចបន្ថែមទៀតក្នុងការផ្ញើរប្រាក់ចំណូលដែលខ្លួនរកបានមកឱ្យគ្រួសារ ហើយបុរស

មិនត្រូវបានរំពឹងថានឹងមានកាតព្វកិច្ចនេះឡើយ ។ ឧទាហរណ៍សមាជិកគ្រួសារនៅឯផ្ទះអាចរំពឹងទុកថានឹងទទួលបានការផ្តល់ការឧបត្ថម្ភផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុពីស្ត្រីនៅលីវសូម្បីតែនៅក្នុងគ្រួសារដែលមានសមាជិកច្រើនក៏ដោយ ។

១៧. ជាញឹកញាប់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីទទួលរងគ្រោះពីវិសមភាពដែលគំរាមកំហែងដល់សុខភាពរបស់ពួកគេ។ ស្ត្រីអាចមិនទទួលបានការធានារ៉ាប់រងឬកម្មវិធីសុខភាពថ្នាក់ជាតិ ឬស្ត្រីមិនមានលទ្ធភាពបង់ថ្លៃសេវាទាំងនោះបាន។ ដោយសារស្ត្រីមានតម្រូវការផ្នែកសុខភាពខុសពីតម្រូវការរបស់បុរស ដូច្នេះទិន្នភាពនេះទាមទារឱ្យមានការយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេស។ ម្យ៉ាងវិញទៀតស្ត្រីអាចទទួលរងគ្រោះដោយសារកង្វះការត្រៀមខ្លួនដើម្បីការពារសុវត្ថិភាពរបស់ខ្លួននៅកន្លែងការងារ ឬការរៀបចំឱ្យមានសុវត្ថិភាព ចំពោះការធ្វើដំណើរពីកន្លែងធ្វើការមកកន្លែងស្នាក់នៅ។ នៅកន្លែងធ្វើការដែលមានផ្តល់កន្លែងស្នាក់នៅជាពិសេសការងារដែលសម្បូរដោយ ស្ត្រីរួមមានដូចជាការងាររោងចក្រ ការងារកសិដ្ឋាន ឬការងារតាមផ្ទះ ស្ថានភាពរស់នៅរបស់កម្មករកខ្វក់ និងទីកន្លែងរស់នៅចង្អៀត មិនមានទឹកម៉ាស៊ីន មិនមានសម្ភារ បរិក្ខារដែលមិនមានអនាម័យគ្រប់គ្រាន់ ឬខ្វះសិទ្ធិផ្ទាល់ខ្លួន និងអនាម័យ។ ជួនកាលពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីអាចប្រឈម នឹងការជាប់កាតព្វកិច្ចធ្វើតេស្តរកមេរោគអេដស៍, ជំងឺអេដស៍ ដោយមានការរើសអើងទាក់ទងនឹងភេទ ឬការធ្វើតេស្តរក ជំងឺឆ្លងផ្សេងទៀត ដោយគ្មានការស្ម័គ្រចិត្តពីស្ត្រី ហើយលទ្ធផលធ្វើតេស្តរបស់ស្ត្រីត្រូវបានផ្តល់ដល់ភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករ និងនិយោជករបស់ស្ត្រី ប៉ុន្តែមិនបានផ្តល់ដល់ស្ត្រីខ្លួនឯងឡើយ ។ ការធ្វើដូច្នេះអាចនឹងធ្វើឱ្យស្ត្រីបាត់បង់ការងារ ឬការនិរទេសឱ្យត្រឡប់មកស្រុកកំណើតវិញ ប្រសិនបើស្ត្រីមានផ្ទុកមេរោគអេដស៍ ។

១៨. ជាពិសេសការរើសអើងអាចនឹងធ្វើឱ្យពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីទទួលរងគ្រោះកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរ ទាក់ទងនឹងការមានគភ៌។ ស្ត្រីអាចប្រឈមនឹងការបង្ខិតបង្ខំឱ្យធ្វើតេស្តរក មើលថានាងមាន ឬមិនមានគភ៌ ហើយប្រសិនបើនាងមានគភ៌មែននោះ នាងនឹងត្រូវនិរទេសចេញពីប្រទេសនោះបង្ខំឱ្យរំលូតកូន ឬប្រឈមនឹងកង្វះខាតលទ្ធភាពទទួលបានសេវា ពិនិត្យសុខភាពបន្តពូជ ឬសេវារំលូតកូនប្រកបដោយសុវត្ថិភាព នៅពេលសុខភាពរបស់ម្តាយស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពគ្រោះថ្នាក់ ឬប្រឈមនឹងការបំពានផ្លូវភេទ ការទទួលបានច្បាប់លំហែមាតុភាព និងអត្ថប្រយោជន៍មិនគ្រប់គ្រាន់ ឬការមិនទទួលបានការថែទាំផ្នែកសម្ភព ដែលជាលទ្ធផលនាំឱ្យស្ត្រីប្រឈមនឹងគ្រោះថ្នាក់ធ្ងន់ធ្ងរដល់សុខភាព។ ស្ត្រីក៏អាចប្រឈមនឹងការបណ្តេញចេញពីការងារ បន្ទាប់ពីរកឃើញថា ស្ត្រីនោះមានគភ៌ ដែលពេលខ្លះ ធ្វើ

ឱ្យស្ត្រីនោះប្រឈមនឹងបញ្ហាអន្តោប្រវេសន៍ខុសច្បាប់ និងរងការបណ្តេញពីប្រទេស ។

១៩. ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីអាចប្រឈមនឹងការលំបាកជាច្រើនទាក់ទងនឹងការស្នាក់នៅក្នុងប្រទេសមួយ។ នៅពេលខ្លះពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីមិនអាចទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ពីកម្មវិធីជួបជុំគ្រួសារវិញឡើយ ដែលរាប់បញ្ចូលទាំងកម្មករធ្វើការងារក្នុងវិស័យសម្បូរដោយស្ត្រីដូចជាអ្នកធ្វើការងារតាមផ្ទះ ឬកម្មករមប្រើការងារក្នុងវិស័យបម្រើការសប្បាយ។ ការអនុញ្ញាតឱ្យពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីស្នាក់នៅក្នុងប្រទេសដែលស្ត្រីទៅធ្វើការ អាចមានការដាក់កម្រិតយ៉ាងខ្លាំង ជាពិសេសសម្រាប់ស្ត្រីដែលធ្វើការងារតាមផ្ទះ នៅពេលកិច្ចសន្យាមានកំណត់ពេលវេលាជាក់លាក់ត្រូវចប់ឬត្រូវបញ្ចប់ដោយនិយោជក។ ប្រសិនបើពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីបាត់បង់ស្ថានភាពអន្តោប្រវេសន៍ ស្ត្រីអាចប្រឈមនឹងភាពងាយរងគ្រោះបន្ថែមទៀតទៅនឹងអំពើហិង្សាពីសំណាក់និយោជក ឬអ្នកដទៃដែលមានបំណងចង់រំលោភបំពានលើស្ថានភាពនេះ។ ប្រសិនបើពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីត្រូវឃុំខ្លួន ស្ត្រីអាចប្រឈមនឹងអំពើហិង្សា ដែលប្រព្រឹត្តដោយមន្ត្រីនៅមន្ទីរឃុំឃាំង ។

២០. ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី កាន់តែងាយរងគ្រោះពីការរំលោភផ្លូវភេទការបៀតបៀនផ្លូវភេទ និងអំពើហិង្សាលើរាងកាយ ជាពិសេសក្នុងវិស័យដែលសម្បូរដោយស្ត្រី។ ជាពិសេសអ្នកធ្វើការងារនៅតាមផ្ទះងាយរងគ្រោះដោយការធ្វើបាបលើរាងកាយ និងផ្លូវភេទ និងគេងមិនគ្រប់គ្រាន់ ព្រមទាំងការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញពីសំណាក់និយោជក។ ការបៀតបៀនផ្លូវភេទលើពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីនៅក្នុងបរិស្ថានការងារផ្សេងទៀត ដូចជាការងារកសិដ្ឋាន ឬវិស័យឧស្សាហកម្មជាបញ្ហាកើតមានឡើងនៅពេសពេញសកលលោក។ ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីដែលធ្វើចំណាកស្រុកជាមួយស្វាមី ឬជាមួយសមាជិកគ្រួសារអាចប្រឈមនឹងគ្រោះថ្នាក់នៃការប្រព្រឹត្តិអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារបន្ថែមទៀតពីសំណាក់ស្វាមី ឬសាច់ញាតិរបស់ខ្លួន ដែលអ្នកទាំងនោះមានវប្បធម៌ផ្តល់តម្លៃដល់តួនាទីស្ត្រីក្នុង គ្រួសារឱ្យចេះគោរពស្វាមី ឬសាច់ញាតិរបស់ខ្លួន។

២១. ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីអាចនឹងទទួលបានយុត្តិធម៌តិចតួច។ នៅប្រទេសមួយចំនួនពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី ត្រូវបានដាក់កម្រិតទៅលើការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធច្បាប់ ដើម្បីដោះស្រាយស្តង់ដាការងារដែលមានការរើសអើង ការរើសអើងការងារ ឬអំពើហិង្សាទាក់ទងនឹងភេទនិងយេនឌ័រ។ លើសពីនេះទៅទៀត ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីអាចគ្មានលទ្ធផលទទួលបានជំនួយស្របច្បាប់ពីរដ្ឋាភិបាលហើយអាចប្រឈមនឹងឧបសគ្គផ្សេងទៀតដូចជា ការមិនដោះស្រាយ

បញ្ហាហិង្សាដែលកើតមានឡើង និងភាពគ្រោតគ្រាតពីសំណាក់មន្ត្រីដែលបានឃុបឃិតជាមួយ នឹងអ្នកប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សា ក្នុងករណីមួយចំនួនមន្ត្រីការទូតបានបំពាន ប្រើអំពើហិង្សាលើផ្លូវភេទ ព្រមទាំងទម្រង់ផ្សេងទៀតនៃការរើសអើងប្រឆាំងនឹងពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីធ្វើការងារតាមផ្ទះ ទោះបីជាស្ត្រីទទួលបានការការពារផ្នែកការទូតក៏ដោយ ។ នៅប្រទេសមួយចំនួនច្បាប់សម្រាប់ការពារពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីនៅមានកង្វះខាតនៅឡើយ ។ឧទាហរណ៍ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីអាចបាត់បង់លិខិតអនុញ្ញាតឱ្យបម្រើការងារនៅពេលស្ត្រីទៅរាយការណ៍អំពីការរំលោភបំពាន ឬការរើសអើងដែលកើតឡើងចំពោះខ្លួន ហើយស្ត្រីមិនអាចបន្តស្នាក់នៅប្រទេសនោះបានទៀតឡើយក្នុងអំឡុងពេលកាត់ទោស ។ ក្រៅពីឧបសគ្គជាផ្លូវការទាំងនេះ ឧបសគ្គជាក់ស្តែងអាចនឹងបង្អាក់ស្ត្រីជាកម្មករចំណាកស្រុក មិនឱ្យទទួលបានការដោះស្រាយបញ្ហាទាំងនោះឡើយ ។ ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីជាច្រើនមិនចេះ និយាយភាសារបស់ប្រទេសគោលដៅ និងមិនយល់ដឹងពីសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ។ ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីអាចខ្វះសិទ្ធិក្នុង ការដើរហើរ ដោយសារស្ត្រីត្រូវបាននិយោជកដាក់កំហិតមិនឱ្យចាក់ចេញ ពីកន្លែងការងារ ឬកន្លែងស្នាក់នៅមិនអនុញ្ញាត ឱ្យប្រើទូរស័ព្ទ ដាក់បម្រាមមិនឱ្យទៅចូលរួមជាមួយក្រុម ឬសមាគមន៍ វប្បធម៌ឡើយ ។ ជាញឹកញាប់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីច្រើនតែមិនសូវយល់ដឹងព័ត៌មានទាក់ទងនឹងស្ថានទូតរបស់ខ្លួន ឬសេវាផ្តល់ដោយស្ថានទូត ដោយសារស្ត្រីភាគច្រើនពឹងផ្អែកទៅលើនិយោជក ឬស្វាមីរបស់ខ្លួនដើម្បីទទួលបានព័ត៌មានទាក់ទងនឹងស្ថានទូត ឬសេវាទាំងនោះ។ ឧទាហរណ៍ ការលំបាកសម្រាប់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីធ្វើការងារតាមផ្ទះគឺថា ស្ត្រីកម្រនឹងគេចផុតពីក្រសែភ្នែករបស់និយោជកខ្លួនណាស់ នៅពេលស្ត្រីមកធ្វើកំណត់ហេតុនានានៅស្ថានទូតរបស់ខ្លួន ឬ មកដាក់ពាក្យបណ្តឹង ។ ដោយសារពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីមិនបានទំនាក់ទំនងជាមួយផ្នែកខាងក្រៅ និងមិនមានមធ្យោបាយសម្រាប់ធ្វើការប្តឹងផ្តល់និយោជិករបស់ខ្លួន ស្ត្រីអាចនឹងទទួលរងគ្រោះពីអំពើហិង្សា និងការបំពានកាន់តែយូរ មុនពេលអំពើទាំងនោះត្រូវបានដឹងឮដល់អ្នកដទៃ ។ ក្រៅពីនេះប្រសិនបើស្ត្រីធ្វើការក្នុងវិស័យ ទាក់ទងនឹងបណ្តាញបទល្មើសលិខិតឆ្លងដែនរបស់ស្ត្រីជាកម្មករចំណាកស្រុកត្រូវបានដកហូតយកទៅរក្សាទុកដោយនិយោជក ដើម្បីរារាំងមិនឱ្យស្ត្រីទៅរាយការណ៍ប្រាប់អ្នកដទៃបាន ។

២២. ជាពិសេសពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី ដែលមិនមានឯកសារត្រឹមត្រូវសម្រាប់បញ្ជាក់ពីការធ្វើចំណាកស្រុក របស់ខ្លួនងាយរងគ្រោះពីការកេងប្រវ័ញ្ច និងការបំពានដោយសារស្ថានភាពអន្តោប្រវេសន៍មិនទៀងទាត់របស់ខ្លួននាំឱ្យស្ត្រីកាន់តែមិនទទួលបានការយកចិត្តទុកដាក់

ហើយប្រឈមនឹងការកេងប្រវ័ញ្ចកាន់តែច្រើនថែមទៀត។ ស្ត្រីត្រូវបានកេងប្រវ័ញ្ចឱ្យធ្វើការងារដោយបង្ខំ ហើយធ្វើឱ្យស្ត្រីទទួលបានសិទ្ធិការងារតិចតួចដោយសារតែភ័យខ្លាចមិនហ៊ានប្រកាសឱ្យអ្នកដទៃបានដឹង។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ស្ត្រីអាចប្រឈមនឹងការបៀតបៀនពីសំណាក់ប៉ូលីសផងដែរ។ ប្រសិនបើពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីត្រូវប៉ូលីសចាប់ខ្លួនបាន ស្ត្រីត្រូវបានកាត់ទោសលើការរំលោភច្បាប់អន្តោប្រវេសន៍ ហើយឃុំខ្លួនក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង ដែលនាំឱ្យស្ត្រីត្រូវទទួលរងគ្រោះពីការរំលោភ និងនិរទេសចេញពីប្រទេសដែលខ្លួនធ្វើ ចំណាកស្រុកទៅនោះ ។

អនុសាសន៍សម្រាប់រដ្ឋជាភាគី[៨]

២៣. <u>ការទទួលខុសត្រូវរួមរបស់ប្រទេសដើម និងប្រទេសគោលដៅ</u>

ក. គោលនយោបាយទូលំទូលាយផ្អែកលើរំញោចយេនឌ័រ និងសិទ្ធិមនុស្ស

*រដ្ឋជាភាគី*គួរប្រើប្រាស់ អនុសញ្ញាស្តីពីការលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងប្រឆាំងនឹងនារីភេទ និងអនុសាសន៍ទូទៅ ដើម្បីបង្កើតគោលនយោបាយផ្អែកលើការឆ្លើយតបទបញ្ញត្តិនិងគ្រប់គ្រងលើទិដ្ឋភាពនិងដំណាក់កាលទាំងអស់នៃការធ្វើចំណាកស្រុកសម្របសម្រួល ដល់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី ឱ្យទទួលបានឱកាសការងារនៅបរទេសដើម្បីលើកកម្ពស់ការធ្វើចំណាកស្រុក ប្រកបដោយសុវត្ថិភាព និងធានាថាសិទ្ធិរបស់ស្ត្រីជាកម្មករចំណាកស្រុកទទួលបានការការពារ (មាត្រា ២ក និង ៣) ។

ខ. ការចូលរួមយ៉ាងសកម្មពីពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលពាក់ព័ន្ធ

រដ្ឋជាភាគីគួរស្វែងរកការចូលរួមយ៉ាងសកម្មពីស្ត្រីជាកម្មករចំណាកស្រុក និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលពាក់ព័ន្ធ ក្នុងការបង្កើត ការអនុវត្ត ការពិនិត្យតាមដាន និងការវាយតម្លៃគោលនយោបាយនេះ (មាត្រា ៧ខ) ។

គ. ការស្រាវជ្រាវការប្រមូល និងការវិភាគទិន្នន័យ

រដ្ឋជាភាគីគួរធ្វើការស្រាវជ្រាវ និងគាំទ្រការស្រាវជ្រាវតាមបែបបរិមាណ និងគុណភាពការប្រមូលនិងវិភាគទិន្នន័យ ដើម្បីកំណត់បញ្ហានិងតម្រូវការរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីនៅគ្រប់ដំណាក់កាលនៃការធ្វើចំណាកស្រុកដើម្បីលើកកម្ពស់សិទ្ធិរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី និងដើម្បីបង្កើតគោលនយោបាយពាក់ព័ន្ធនានា (មាត្រា ៣) ។

២៤. <u>ការទទួលខុសត្រូវជាក់លាក់របស់ប្រទេសដើម</u>

បណ្ដាប្រទេសដើមទាំងអស់ ត្រូវគោរពការពារ និងឆ្លើយតបសិទ្ធិរបស់ស្ត្រីជាពលរដ្ឋរបស់ខ្លួនដែលធ្វើចំណាកស្រុកដោយសារមូលហេតុការងារ ។ ខាងក្រោមនេះជាវិធានការដែលតម្រូវឱ្យមានជាចាំបាច់ ប៉ុន្តែមិនមែនមានត្រឹមតែវិធានការដូចបង្ហាញជូនខាងក្រោមឡើយ ៖

ក. ការលុបចោលនូវបម្រាម ឬការដាក់កំហិតមិនឱ្យមានការរើសអើងចំពោះការធ្វើចំណាកស្រុក
រដ្ឋជាភាគីគួរលុបចោលនូវបម្រាមបញ្ជាក់យ៉ាងជាក់លាក់ទាក់ទងនឹងភេទ និងការដាក់កំហិតមិនឱ្យមានការរើសអើង ចំពោះការធ្វើចំណាកស្រុករបស់ស្ត្រីផ្អែកលើអាយុ ស្ថានភាពអាពាហ៍ពិពាហ៍ មានគភ៌ និងស្ថានភាពមាតុភាព ។ រដ្ឋជាភាគីទាំងនោះគួរលុបចោលបម្រាមដែលតម្រូវឱ្យស្ត្រីចាំបាច់ត្រូវការអនុញ្ញាតពីស្វាមី ឬអាណាព្យាបាលជាបុរស ដើម្បីទទួលបានលិខិតឆ្លងដែន ឬការអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើចំណាកស្រុក (មាត្រា ២៥) ។

ខ. ការអប់រំការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង និងការបណ្ដុះបណ្ដាលដែលមានខ្លឹមសារស្តង់ដា
រដ្ឋជាភាគីគួរបង្កើតកម្មវិធីលើកម្ពស់ការអប់រំ និងការយល់ដឹងសមស្រប ដោយមានការពិគ្រោះយោបល់យ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលដែលពាក់ព័ន្ធអ្នកជំនាញខាងយេនឌ័រ និងចំណាកស្រុកស្ត្រីជាកម្មករដែលធ្លាប់ធ្វើចំណាកស្រុក និងទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករដែលអាចជឿទុកចិត្តបាន ។ ក្នុងន័យនេះរដ្ឋជាភាគីគួរ ៖ (មាត្រា ៣ , ៥ , ១០ និង ១៤)

(១) ផ្សព្វផ្សាយ ឬសម្របសម្រួលកម្មវិធីផ្ដល់ព័ត៌មាន និងការបណ្ដុះបណ្ដាលមុនពេលចេញដំណើរដោយឥតគិតថ្លៃ និងសមស្របទាក់ទងនឹងយេនឌ័រ និងសិទ្ធិដើម្បីលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងរបស់ស្ត្រីដែលនឹងធ្វើចំណាកស្រុកឱ្យយល់ដឹង អំពីការកេងប្រវ័ញ្ច ដែលអាចកើតមានរាល់បញ្ហាទាំង ៖ ខ្លឹមសារជាអនុសាសន៍ស្ដីពីការធ្វើកិច្ចសន្យាការពារសិទ្ធិ និងការទទួលបានសិទ្ធិដោយស្របច្បាប់នៅបណ្ដាប្រទេសដែលខ្លួនទៅធ្វើការនីតិវិធីស្នើឱ្យមានយន្តការដោះស្រាយតាមផ្លូវការ និងមិនផ្លូវការដំណើរការដើម្បីទទួលបានព័ត៌មានអំពីនិយោជក ស្ថានភាពវប្បធម៌នៅបណ្ដាប្រទេសគោលដៅការគ្រប់គ្រង ភាពតានតឹងវិធានការផ្ដល់ជំនួយ និងការសង្គ្រោះបន្ទាន់រាប់បញ្ចូលទាំងលេខទូរស័ព្ទ និងសេវាសង្គ្រោះរបស់ស្ថានទូត ប្រទេសខ្លួន ព័ត៌មានរបស់ខ្លួនអំពីសុវត្ថិភាពនៅតំបន់ឆ្លងកាត់រួមមានដូចជា ព័ត៌មានទូទៅស្ដីពីព្រលានយន្តហោះ និងយន្តហោះ និងព័ត៌មានស្ដីពីសុខភាពទូទៅ និងសុខភាពបន្តពូជរួមទាំងព័ត៌មានស្ដីពីការបង្ការមេរោគអេដស៍, ជំងឺអេដស៍ផងដែរ កម្មវិធីបណ្ដុះបណ្ដាលទាំងនេះគួរផ្ដោតគោលដៅទៅលើស្ត្រី ដែលនឹងធ្វើចំណាកស្រុក តាមរយៈកម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយដែលមានប្រសិទ្ធិភាព

ហើយកម្មវិធីទាំងនេះគួររៀបចំធ្វើឡើងនៅកន្លែងបណ្តុះបណ្តាលនៅតាមបណ្តាខេត្ត ដើម្បីឱ្យស្ត្រីទាំងនោះអាចចូលរួមបាន ។

(២) ផ្តល់បញ្ជីឈ្មោះភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករដែលពិតប្រាកដអាចជឿទុកចិត្តបាន និងបង្កើតប្រព័ន្ធព័ត៌មាន ដែលមានឯកភាពគ្នាស្តីពីការងារដែលអាចរកបាននៅបរទេស ។

(៣) ផ្តល់ព័ត៌មានស្តីពីវិធីសាស្រ្ត និងនីតិវិធីសម្រាប់ការធ្វើចំណាកស្រុកទៅស្វែងរកការងារធ្វើ ប្រសិនបើ ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីមានបំណងចង់ធ្វើចំណាកស្រុកដោយឯករាជ្យតាមរយៈទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករ ។

(៤) តម្រូវឱ្យទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសតពលករចូលរួមក្នុងកម្មវិធីលើកកម្ពស់ការយល់ដឹង និងការបណ្តុះបណ្តាល និងឱ្យទីភ្នាក់ងារទាំងនោះឆ្លើយតបទៅនឹងសិទ្ធិរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី និងទម្រង់នៃការរើសអើងទាក់ទងនឹងភេទ និងយេនឌ័រ ការកេងប្រវ័ញ្ចដែលស្ត្រីអាចនឹងជួបប្រទះ ព្រមទាំងការទទួលខុសត្រូវរបស់ទីភ្នាក់ងារទាំងនោះ ចំពោះស្ត្រីផងដែរ ។

(៥) លើកកម្ពស់ការយល់ដឹងរបស់សហគមន៍ទាក់ទងនឹងថ្លៃចំណាយ និងអត្ថប្រយោជន៍បានមកពីគ្រប់រូបភាពទាំងអស់នៃការធ្វើចំណាក់ស្រុករបស់ស្ត្រីនិងរៀបចំសកម្មភាពលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងវប្បធម៌ផ្សេងៗ ដែលផ្តោតលើសារធារណៈជនទូទៅ ហើយសកម្មភាពទាំងនោះ គួរលើកឡើងអំពីភាពប្រថុយប្រថានគ្រោះថ្នាក់ និងឱកាសនានានៃការធ្វើចំណាកស្រុក ការទទួលបានសិទ្ធិរបស់ស្ត្រីក្នុងការរកប្រាក់ចំណូល ដើម្បីធានាឱ្យបានល្អនូវសុវត្ថិភាពថវិកា និងតម្រូវការរបស់ស្ត្រី ដើម្បីរក្សានូវតុល្យភាពរវាងការទទួលខុសត្រូវរបស់ស្ត្រីចំពោះគ្រួសារ និងការទទួលខុសត្រូវរបស់ស្ត្រីចំពោះខ្លួនឯង។ កម្មវិធីលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងទាំងនោះអាចនឹងអនុវត្តតាមរយៈកម្មវិធីអប់រំផ្លូវការ និងមិនផ្លូវការ ។

(៦) លើកទឹកចិត្តប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយវិស័យព័ត៌មាន និងការប្រាស្រ័យទាក់ទងឱ្យរួមចំណែកលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងស្តីពីបញ្ហាធ្វើចំណាកស្រុក រួមបញ្ចូលទាំងការរួមចំណែករបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ច ភាពងាយរងគ្រោះរបស់ស្ត្រីដោយសារការកេងប្រវ័ញ្ច និងការរើសអើងព្រមទាំងទីកន្លែងផ្សេងៗ ដែលមានអំពើកេងប្រវ័ញ្ចកើតឡើង

គ. *បទបញ្ញត្តិ និងប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យតាមដាន*

(១) រដ្ឋជាភាគីគួរអនុម័តបទបញ្ញត្តិ និងរៀបចំប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យតាមដានដើម្បីធានាថាភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករ និងទីភ្នាក់ងារស្វែងរកការងារឱ្យពលករធ្វើការគោរពសិទ្ធិពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី។ រដ្ឋជាភាគីគួរដាក់បញ្ចូលនូវ និយមន័យដ៏ទូលំទូលាយអំពីការជ្រើសរើសពលករ

មិនទៀងទាត់ សម្រាប់ទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករដែលរំលោភច្បាប់ (មាត្រា ២ង) ។

(២) រដ្ឋជាភាគីគួរអនុវត្តកម្មវិធីទទួលស្គាល់ភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករណាដែលអនុវត្តការងាររបស់ខ្លួនបានល្អ ក្នុងចំណោមទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករជាច្រើន (មាត្រា ២ក) ។

ឃ. *សេវាសុខភាព*

រដ្ឋជាភាគីគួរធានាផ្តល់លិខិតបញ្ជាក់សុខភាពដែលមានលក្ខណៈស្តង់ដានិងពិតប្រាកដដលពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីប្រសិនបើប្រទេសគោលដៅទាមទារឱ្យមាន ហើយគួរទាមទារឱ្យអនាគតនិយោជក ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីទិញការធានារ៉ាប់រងផ្នែកសុខភាពសម្រាប់ស្ត្រីផងដែរ ។ ការធ្វើតេស្តរកមេរោគអេដស៍, ជំងឺអេដស៍មុនពេលចេញដំណើរ ឬការពិនិត្យសុខភាពមុនពេលចេញដំណើរចាំបាច់ ត្រូវគោរពសិទ្ធិរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី។ ការធ្វើតេស្តទាំងនោះគួរផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ជា ពិសេសលើការស្ម័គ្រចិត្ត ការផ្តល់សេវាធ្វើតេស្ត ឬពិនិត្យសុខភាព ដោយឥតគិតថ្លៃ ឬមានតម្លៃថោក និងបញ្ហាដែលបង្កឱ្យមានភាពអាម៉ាស់ដល់ស្ត្រី (មាត្រា ២ច និង ១២) ។

ង. *ឯកសារសំរាប់ការធ្វើដំណើរ*

រដ្ឋជាភាគីគួរធានាថា ស្ត្រីទាំងអស់មានលទ្ធភាពទទួលបានឯកសារសម្រាប់ការធ្វើដំណើរស្មើភាព និងដោយឯករាជ្យ (មាត្រា ២ឃ) ។

ច. *ជំនួយផ្នែកច្បាប់ និងរដ្ឋបាល :*

រដ្ឋជាភាគីគួរធានាផ្តល់ជំនួយផ្នែកច្បាប់ទាក់ទងនឹងការធ្វើចំណាកស្រុកស្វែងរកការងារធ្វើដល់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី។ ឧទាហរណ៍ការពិនិត្យវាយតម្លៃផ្នែកច្បាប់ឡើងវិញ គួរតម្រូវឱ្យមាន ដើម្បីធានាថាកិច្ចសន្យាការងារមានសុពលភាព និងការងារដល់សិទ្ធិរបស់ស្ត្រីដោយឈរលើមូលដ្ឋានសមភាពរវាងបុរស និងស្ត្រី(មាត្រា ៣ និង ១១) ។

ឆ. *ការការពារសុវត្ថិភាពនៃការផ្ញើប្រាក់ចំណូលមកគ្រួសារ*

រដ្ឋជាភាគីគួរបង្កើតវិធានការដើម្បីការពារសុវត្ថិភាពនៃការផ្ញើប្រាក់ចំណូលដែលពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីរកបានមកផ្ទះ និងផ្តល់ព័ត៌មានព្រមទាំងជំនួយដល់ស្ត្រីឱ្យយល់ដឹងអំពីស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុផ្លូវការសម្រាប់ផ្ញើប្រាក់ត្រឡប់មកផ្ទះ និងដើម្បីលើកទឹកចិត្តស្ត្រីឱ្យចូលរួមក្នុងកម្មវិធីសន្សំប្រាក់ផងដែរ (មាត្រា ៣ និង ១១) ។

ជ. *ការសម្របសម្រួលដល់សិទ្ធិក្នុងពេលត្រឡប់មកប្រទេសដើមវិញ*
រដ្ឋជាភាគីគួរធានាថាពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី ដែលមានបំណងចង់ត្រឡប់មកប្រទេសដើមកំណើតរបស់ខ្លួនវិញអាចរួចផុតពីការបង្ខិតបង្ខំ និងការរំលោភបំពាននានា (មាត្រា ៣) ។

ឈ. *សេវាសម្រាប់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីក្រោយពីត្រឡប់មកស្រុកកំណើតវិញ*
រដ្ឋជាភាគីគួររៀបចំ ឬត្រួតពិនិត្យមើលការផ្តល់សេវាផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច ផ្នែកចិត្តសាស្ត្រ និងផ្នែកច្បាប់ឱ្យបានទូលំទូលាយក្នុងគោលបំណងសម្របសម្រួលដល់ការជួបជុំគ្នាឡើងវិញរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីដែលបានត្រឡប់មកប្រទេសរបស់ខ្លួនវិញ។ រដ្ឋទាំងនោះគួរពិនិត្យតាមដានអ្នកផ្តល់សេវាដើម្បីធានាថាអ្នកទាំងនោះមិនទាញយកផលប្រយោជន៍ពីស្ថានភាពងាយរងគ្រោះរបស់ស្ត្រីដែលត្រឡប់មកពីធ្វើការនៅបរទេសវិញឡើយ ហើយរដ្ឋទាំងនោះគួររៀបចំឱ្យមានយន្តការប្តឹងតវ៉ាដើម្បីការពារពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី ពីការបង្ករបួសស្នាមពីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករនិយោជក ឬអតីតស្វាមីរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី (មាត្រា ៣ និង ២គ) ។

៣. *ការពារពីមន្ត្រីការទូត និងមន្ត្រីកុងស៊ុល*
រដ្ឋជាភាគីត្រូវបណ្តុះបណ្តាលនិងត្រួតពិនិត្យលើមន្ត្រីការទូត និងមន្ត្រីកុងស៊ុលរបស់ខ្លួនឱ្យបានសមស្របដើម្បីធានាថាមន្ត្រីទាំងនោះបានបំពេញតួនាទីរបស់ខ្លួន ក្នុងការការពារដល់សិទ្ធិរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីដែលធ្វើការនៅបរទេស។ ការការពារទាំងនោះគួររួមបញ្ចូលទាំងសេវាគាំទ្រប្រកបដោយគុណភាពសម្រាប់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី ដូចជាការផ្តល់អ្នកបកប្រែផ្ទាល់ការថែទាំសុខភាព និងការផ្តល់ប្រឹក្សាបានទាន់ពេលវេលា រួមទាំងជំនួយផ្នែកច្បាប់ និងទីជម្រកផងដែរនៅពេលចាំបាច់។ ប្រសិនបើរដ្ឋជាភាគីមានកាតព្វកិច្ចជាក់លាក់ ដូចមានចែងក្នុងច្បាប់ ឬសន្ធិសញ្ញាអន្តរជាតិដែលយកមកអនុវត្តតាមទម្លាប់ ដូចជាអនុសញ្ញាទីក្រុងវីយែន ស្តីពីទំនាក់ទំនងរបស់មន្ត្រីកុងស៊ុលជាដើម កាតព្វកិច្ចទាំងនេះ ត្រូវអនុវត្តដោយមានទំនាក់ទនងផ្ទាល់ជាមួយពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី(មាត្រា ៣)

២៥. <u>ការទទួលខុសត្រូវជាក់លាក់របស់ប្រទេសឆ្លងកាត់</u>
រដ្ឋជាភាគីគួរចាត់វិធានការជាជំហាន១ ដើម្បីធានាថាដែនដីរបស់ខ្លួនដែលពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីធ្វើដំណើរឆ្លងកាត់មិនត្រូវ ប្រើសម្រាប់សម្របសម្រួលដល់ការរំលោភសិទ្ធិរបស់ស្ត្រីជាកម្មករចំណាកស្រុកឡើយ។ វិធានការចាំបាច់ដែលរដ្ឋ ទាំងនោះយកមកអនុវត្តមាន ដូចខាងក្រោម ប៉ុន្តែមិនកំណត់ទៅលើ :

ក. *ការបណ្តុះបណ្តាល ការត្រួតពិនិត្យតាមដាន និងការគ្រប់គ្រងភ្នាក់ងារស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាល*
រដ្ឋជាភាគីគួរធានាថាប៉ូលីសការពារព្រំដែន និងមន្ត្រីអន្តោប្រវេសន៍របស់ប្រទេសខ្លួនបានទទួលការបណ្តុះបណ្តាលការគ្រប់គ្រង និងត្រួតពិនិត្យតាមដានបានសមរម្យសម្រាប់ការអនុវត្តការងារទាក់ទងនឹងការឆ្លើយតបយេនឌ័រ និងមិនមានការរើសអើងចំពោះពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីនៅពេលដែលដោះស្រាយបញ្ហាដែលកើតមាន (មាត្រា ២ឃ) ។

ខ. *ការការពារប្រឆាំងនឹងការរំលោភសិទ្ធិរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីដែលកើតឡើងក្រោមដែន សមត្ថកិច្ចរបស់រដ្ឋទាំងនោះ :*
រដ្ឋជាភាគីគួរចាត់វិធានការយ៉ាងសកម្មដើម្បីបង្ការកាត់ទោស និងដាក់ទណ្ឌកម្មដល់ការរំលោភសិទ្ធិមនុស្សពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើចំណាកស្រុកទាំងអស់ដែលកើតឡើងក្រោមដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន មិនថាការរំលោភទាំងនោះធ្វើឡើង ដោយមន្ត្រីក្នុងស្ថាប័នសាធារណៈ ឬភាគីឯកជនឡើយ ។ រដ្ឋជាភាគីគួរផ្តល់ ឬសម្របសម្រួលដល់ការផ្តល់សេវា និងជំនួយនានាក្នុងស្ថានភាពដែលពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីត្រូវភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករ ឬអ្នករួមដំណើរបោះបង់ចោលហើយព្យាយាមស៊ើបអង្កេតរកមើលជនប្រព្រឹត្តអំពើទាំងនោះ ព្រមទាំងចាត់វិធានការស្របច្បាប់ចំពោះជនទាំងនោះ (មាត្រា ២គ និង ២ង) ។

២៦. *ការទទួលខុសត្រូវជាក់លាក់របស់ប្រទេសទទួល*
រដ្ឋជាភាគីក្នុងប្រទេសដែលពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីទៅធ្វើការ គួរចាត់វិធានការសមស្របដើម្បីធានាមិនឱ្យមានការរើសអើងចំពោះពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី និងធានានូវសិទ្ធិស្មើគ្នាចំពោះស្ត្រីរាប់បញ្ចូលទាំងនៅក្នុងសហគមន៍ផ្ទាល់របស់រដ្ឋទាំងនោះផងដែរ ។ ខាងក្រោមនេះជាវិធានការចាំបាច់ ដែលរដ្ឋទាំងនោះយកមកអនុវត្ត ប៉ុន្តែមិនកំណត់តែទៅលើ :

ក. *ការលុបចោលនូវបម្រាម ឬការដាក់កំហិតមិនឱ្យមានការរើសអើង ចំពោះការធ្វើអន្តោប្រវេសន៍ :*
រដ្ឋជាភាគីគួរលុបចោលនូវបម្រាម ឬការដាក់កំហិតមិនឱ្យមានការរើសអើងចំពោះការធ្វើអន្តោប្រវេសន៍របស់ស្ត្រីជាដាច់ខាត ។ រដ្ឋជាភាគីទាំងនោះគួរធានាថាកម្មវិធីផ្តល់ទិដ្ឋការរបស់ខ្លួនមិនមានការរើសអើងដោយប្រយោលចំពោះស្ត្រីដោយដាក់កម្រិតមិនអនុញ្ញាតឱ្យស្ត្រីធ្វើការងារមួយចំនួនដែលសម្បូរដោយបុរស ឬមិនដាក់បញ្ចូលការងារមួយចំនួនដែលសម្បូរដោយស្ត្រីទៅក្នុងកម្មវិធីផ្តល់ទិដ្ឋាការរបស់ខ្លួនឡើយ ។ លើសពីនេះទៅទៀតរដ្ឋទាំងនោះ គួរលុបចោលនូវបម្រាមមិនឱ្យស្ត្រីជា

កម្មករចំណាកស្រុករៀបការជាមួយជនជាតិរបស់ខ្លួន ឬប្រជាជនដែលរស់នៅអចិន្ត្រៃយ៍ក្នុងប្រទេសរបស់ខ្លួន ដើម្បីទទួលបានសិទ្ធិរស់នៅអចិន្ត្រៃយ៍ ឬដើម្បីធានានូវការស្នាក់នៅដោយឯករាជ្យឡើយ (មាត្រា ២ច) ។

ខ. *ការការពារស្របច្បាប់ដល់សិទ្ធិរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី*

រដ្ឋជាភាគីគួរធានាថាច្បាប់រដ្ឋធម្មនុញ្ញ ច្បាប់រដ្ឋប្បវេណី និងច្បាប់ការងារ ផ្តល់សិទ្ធិដូចៗគ្នាក្នុងការរៀបចំ និងបង្កើតសមាគមដោយសេរីដល់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី និងកម្មករទាំងអស់នៅប្រទេសរបស់ខ្លួន។ រដ្ឋទាំងនោះ គួរធានាថាកិច្ចសន្យាការងារសម្រាប់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីមានសុពលភាពដោយស្របច្បាប់។ ជាពិសេស រដ្ឋទាំងនោះគួរធានាថា ច្បាប់ការងារបទបញ្ញត្តិប្រាក់ឈ្នួល និងម៉ោងធ្វើការ ច្បាប់ការពារសុខភាព និងសុវត្ថិភាព និងបទបញ្ញត្តិផ្តល់ច្បាប់ឈប់សម្រាក និងថ្ងៃវិសម្សកាលការពារដល់ការងារ ដែលភាគច្រើនធ្វើដោយពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី ដូចជាការងារធ្វើតាមផ្ទះ និងការងារបម្រើការសប្បាយមួយចំនួន។ ច្បាប់ទាំងនេះគួរដាក់បញ្ចូលទាំងយន្តការសំរាប់ត្រួតពិនិត្យ តាមដានស្ថានភាពកន្លែងធ្វើការរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី ជាពិសេសក្នុងប្រភេទការងារ ដែលភាគច្រើនធ្វើដោយស្ត្រី (មាត្រា ២ក ២ច និង ១១) ។

គ. *ការទទួលបានដំណោះស្រាយ*

រដ្ឋជាភាគីគួរធានាថាពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីមានលទ្ធភាពទទួលបានដំណោះស្រាយនៅពេលសិទ្ធិរបស់ស្ត្រីទាំងនោះត្រូវបានគេរំលោភបំពាន។ ជាវិធានការជាក់លាក់ដែលរដ្ឋជាភាគីយកមកអនុវត្ត ប៉ុន្តែមិនកំណត់តែទៅលើ : (មាត្រា ២គ និង ៣)

(១) ប្រកាសឱ្យប្រើប្រាស់ និងអនុវត្តច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិដែលរាប់បញ្ចូលទាំងដំណោះស្រាយតាមផ្លូវច្បាប់ និង យន្តការប្តឹងផ្តល់ ហើយដាក់យន្តការដោះស្រាយជម្លោះទាំងនោះឱ្យត្រូវចំកន្លែងដែលអាចឱ្យពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីងាយស្រួលទទួលបាន ដើម្បីការពារពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី ដែលមានឯកសារ និងមិនមានឯកសារបញ្ជាក់ត្រឹមត្រូវពីការរើសអើង ឬការកេងប្រវ័ញ្ច និងការរំលោភបំពានទាក់ទងនឹងភេទ ។

(២) លុបចោល ឬធ្វើវិសោធនកម្មច្បាប់ដែលរារាំងពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីពីការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធតុលាការ និងប្រព័ន្ធផ្សេងទៀតក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហារបស់ស្ត្រី។ បញ្ហាទាំងនេះរាប់បញ្ចូលទាំងការបាត់បង់លិខិតអនុញ្ញាតឱ្យបម្រើការងារដែលធ្វើឱ្យស្ត្រីត្រូវបាត់បង់ប្រាក់ចំណូល និងអាចត្រូវមន្ត្រីអន្តោប្រវេសន៍និរទេសចេញពីប្រទេសនៅពេលកម្មករម្នាក់ដាក់ពាក្យបណ្តឹងអំពី

ការកេងប្រវ័ញ្ច ឬការរំលោភបំពានមកលើខ្លួន ហើយដែលពាក្យបណ្តឹងនោះកំពុងបន្តតាមដានស៊ើបអង្កេត ។ រដ្ឋជាភាគីគួរបង្ហាញពីភាពអាចបត់បែនក្នុងដំណើរការផ្លាស់ប្តូរនិយោជក ឬអ្នកឧបត្ថម្ភដោយមិនមាន ការនិរទេសខ្លួន ក្នុងករណីដែលកម្មករប្តឹងអំពីការបំពានមកលើខ្លួន ។

(៣) ធានាថាពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីទទួលបានជំនួយផ្នែកច្បាប់ និងលទ្ធភាពប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធតុលាការ និងប្រព័ន្ធបទបញ្ញត្តិដែលទទួលបន្ទុកលើការពង្រឹងច្បាប់ការងាររាប់បញ្ចូលទាំងជំនួយផ្នែកច្បាប់ដោយឥតគិតថ្លៃ ។

(៤) ផ្តល់ទីជម្រកបណ្តោះអាសន្នដល់ស្ត្រីជាកម្មករចំណាកស្រុក ដែលមានបំណងចង់ចាកចេញពីនិយោជក ស្វាមី ឬសាច់ញាតិផ្សេងទៀត ដែលរំលោភបំពានមកលើខ្លួន ព្រមទាំងផ្តល់កន្លែងស្នាក់នៅប្រកបដោយសុវត្ថិភាពក្នុងអំឡុងពេលកាត់ទោស ។

ឃ. ការការពារស្របច្បាប់សម្រាប់សេរីភាពក្នុងការផ្លាស់ប្តូរទីកន្លែងមួយទៅកន្លែងមួយទៀត
រដ្ឋជាភាគីគួរធានាថានិយោជក និងភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករមិនត្រូវរឹបអូស ឬបំផ្លាញឯកសារសម្រាប់ធ្វើដំណើរ ឬឯកសារសំរាប់បញ្ជាក់ពី អត្តសញ្ញាណរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីឡើយ ។ រដ្ឋជាភាគីគួរតែចាត់វិធានការជាជំហាន១ ដើម្បីបញ្ឈប់លែងឱ្យមានការបង្ខិតបង្ខំពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីជាពិសេសស្ត្រីអ្នកធ្វើការងារនៅតាមផ្ទះឱ្យស្ថិតនៅដាច់ពីគេ ឬចាក់សោរទុកក្នុងផ្ទះឡើយ ។ មន្ត្រីនគរបាលគួរទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាល ដើម្បីការពារសិទ្ធិរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីពីការបំពានទាំងនេះ (មាត្រា ២ង) ។

ង. *កម្មវិធីជួបជុំគ្រួសារឡើងវិញ ដោយមិនមានការរើសអើង*
រដ្ឋជាភាគីគួរធានាថា កម្មវិធីជួបជុំគ្រួសារឡើងវិញ សម្រាប់កម្មករចំណាកស្រុកមិនមានការរើសអើងទាក់ទងនឹងភេទដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលឡើយ (មាត្រា ២ច) ។

ច. *បទបញ្ញត្តិស្នាក់នៅដោយមិនមានការរើសអើង*
ទោះបីជាលិខិតអនុញ្ញាតឱ្យស្នាក់នៅបញ្ជាក់ថា ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីអាចស្នាក់នៅដោយមានការឧបត្ថម្ភពីនិយោជក ឬស្វាមីក៏ដោយប៉ុន្តែរដ្ឋជាភាគីគួរដាក់ចេញបទបញ្ញត្តិ ទាក់ទងនឹងស្ថានភាពស្នាក់នៅដោយឯករាជ្យរបស់ស្ត្រីដែលរត់គេចពីនិយោជក ឬស្វាមីដែលរំលោភបំពានមកលើរូបខ្លួន ឬស្ត្រីដែលត្រូវបណ្តេញចេញពីផ្ទះដោយសារតែស្ត្រីដាក់ពាក្យបណ្តឹងពីការរំលោភបំពានពីសំណាក់ និយោជក ឬស្វាមីរបស់ស្ត្រីស្នាក់នៅដោយស្របច្បាប់ (មាត្រា ២ច) ។

ឆ. *ការបណ្តុះបណ្តាល និងការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងរដ្ឋជាភាគី*

គួរផ្តល់កម្មវិធីលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងដែលចាំបាច់ទាក់ទងនឹងសិទ្ធិរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី និងការបណ្តុះបណ្តាល ស្តីពីរំញោចយេនឌ័រដល់ស្ថាប័នរដ្ឋ និងទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករឯកជនរួមទាំងនិយោកជក និងបុគ្គលិករដ្ឋពាក់ព័ន្ធនានា ដូចជាមន្ត្រីយុត្តិធមិព្រហ្មទណ្ឌប៉ូលីស ការពារព្រំដែនមន្ត្រីអន្តោប្រវេសន៍ អ្នកផ្តល់សេវាសង្គម និង សេវាថែទាំសុខភាព (មាត្រា ៣) ។

ជ. *ប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យតាមដាន*

រដ្ឋជាភាគីគួរអនុម័តបទបញ្ញាតិ និងរៀបចំប្រព័ន្ធត្រួតពិនិត្យតាមដាន ដើម្បីធានាថាភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករនិងនិយោជកគោរពដល់សិទ្ធិរបសពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីទាំងអស់ ។ រដ្ឋជាភាគីគួរត្រួតពិនិត្យតាមដានទីភ្នាក់ងារជ្រើសរើសពលករឱ្យបានជិតស្និទ្ធ និងដាក់ទោសទីភ្នាក់ងារនោះចំពោះការប្រព្រឹត្តិអំពើហិង្សា ការបង្ខិតបង្ខំ ការបោកបញ្ឆោត ឬការកេងប្រវ័ញ្ចដល់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី(មាត្រា ២ង) ។

ឈ. *ការទទួលបានសេវានានា*

រដ្ឋជាភាគីគួរធានាថាពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីអាចទទួលបានសេវារំញោចយេនឌ័រ ដែលសមស្របនឹងភាសា និងវប្បធមិរបស់ខ្លួន។ សេវាទាំងនោះ រាប់បញ្ចូលទាំងកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលភាសា និងជំនាញទីជម្រកសម្រាប់កាលៈទេសៈបន្ទាន់សេវាថែទាំសុខភាព សេវាយាមល្បាតកម្មវិធីដើរលំហែល និងកម្មវិធីដែលរៀបចំឡើងជាពិសេសសម្រាប់ស្ត្រីជាកម្មករចំណាកស្រុកដែលស្ថិតនៅដាច់ពីគេដូចជា អ្នកធ្វើការងារតាមផ្ទះ និងកម្មករដែលឃុំខ្លួនតែក្នុងផ្ទះមិនអាចទៅណាបានរួមទាំងជនរងគ្រោះដោយអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារផងដែរ ។ ជនរងគ្រោះដោយការរំលោភបំពានត្រូវទទួលបានការសង្គ្រោះបន្ទាន់ និងសេវាសង្គមដែលពាក់ព័ន្ធដោយមិនគិតទៅលើស្ថានភាព អន្តោប្រវេសន៍របស់ខ្លួនឡើយ (មាត្រា ៣.៥ និង ១២) ។

ញ. *សិទ្ធិរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីដែលត្រូវឃុំខ្លួន មិនថាស្ត្រីនោះមានឯកសារ ឬមិនមានឯកសារ បញ្ជាក់ត្រឹមត្រូវ*

រដ្ឋភាគីគួរធានាថាពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីដែលត្រូវឃុំខ្លួន មិនទទួលរងនូវការរើសអើង ឬអំពើហិង្សាទាក់ទងនឹងយេនឌ័រហើយម្តាយដែលកំពុងមានគតិ និងបំបៅកូនដោយទឹកដោះរួមទាំងស្ត្រីដែលកំពុងមានជំងឺត្រូវទទួលបានសេវាសមស្រប ។ រដ្ឋទាំងនេះ គួរពិនិត្យវាយតម្លៃលុបបំបាត់

ឬធ្វើកំណែទម្រង់ច្បាប់បទបញ្ញត្តិ ឬគោលនយោបាយ ដែលនាំឱ្យស្ត្រី ជាប់ឃុំឃាំងដោយសារហេតុផលទាក់ទងនឹងការធ្វើចំណាកស្រុកមានចំនួនមិន សមាមាត្រគ្នា (មាត្រា ២ឃ និង ៥) ។

ង. *ការចូលរួមរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីក្នុងសង្គម*
រដ្ឋជាភាគីគួរអនុម័តគោលនយោបាយ និងកម្មវិធីដែលមានគោលបំណងអាចជម្រុញពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីចូលរួមក្នុងសង្គមថ្មី ។ ការខិតខំប្រឹងប្រែងទាំងនោះគួរគោរពដល់អត្តសញ្ញាណវប្បធម៌របសពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី និងការពារដល់សិទ្ធិស្ត្រីស្របតាមអនុសញ្ញា ស្តីពីការលុប បំបាត់ការរើសអើងរាល់ទំម្រង់នៃការរើសអើងប្រឆាំងនឹងនារីភេទ (មាត្រា ៥) ។

ច. *ការការពារពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី ដែលមិនមានឯកសារបញ្ជាក់ត្រឹមត្រូវ*
ស្ថានភាពរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីដែលមានឯកសារត្រឹមត្រូវទាមទារឱ្យមានការយកចិត្តទុកដាក់ជាក់លាក់ ។ រដ្ឋជាភាគីត្រូវមានកាតព្វកិច្ចការពារសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានរបស់ស្ត្រី ។ ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីដែលមិនមានឯកសារបញ្ជាក់ត្រឹមត្រូវ ត្រូវទទួលបានការដោះស្រាយស្របច្បាប់និងយុត្តិធម៌ក្នុងករណីដែលស្ត្រីត្រូវប្រឈមនឹងគ្រោះថ្នាក់ដល់ជីវិត ឬការធ្វើទុក្ខបុកម្នេញនិងការបង្ខូចកិត្តិយសរបស់ខ្លួនឬក្នុងករណីដែលស្ត្រីត្រូវបណ្តេញចេញពីការងារដោយបង្ខំទទួលបានតម្រូវការជាមូលដ្ឋានមិនបានគ្រប់គ្រាន់ រួមបញ្ចូលទាំងការសង្គ្រោះសុខភាពជាបន្ទាន់ ឬការមានគភ៌និងមាតុភាពឱ្យបានទាន់ពេល ឬប្រសិនបើស្ត្រីទទួលរងនូវការបំពានលើរាងកាយ និងផ្លូវភេទពីសំណាក់និយោជក ឬអ្នកដទៃ ។ ប្រសិនបើពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីដែល មិនមានឯកសារបញ្ជាក់គ្រប់គ្រាន់ត្រូវចាប់ខ្លួន ឬឃុំខ្លួនរដ្ឋជាភាគី ត្រូវធានាការយកចិត្តទុកដាក់ប្រកបដោយមនុស្សធម៌និងទទួលបាននីតិវិធីត្រឹមត្រូវស្របច្បាប់រាប់បញ្ចូលទាំងជំនួយផ្នែកច្បាប់ដោយឥតគិតថ្លៃផងដែរ ។ ក្នុងន័យនេះរដ្ឋជាភាគីគួរលុបចោល ឬធ្វើវិសោធនកម្មច្បាប់ និងការអនុវត្តនានា ដែលរារាំងពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី ដែលមិនមានឯកសារបញ្ជាក់ត្រឹមត្រូវមិនឱ្យទទួលបានការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធតុលាការឬប្រព័ន្ធផ្សេងៗទៀតក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាដែលខ្លួនប្រឈម ។ ប្រសិនបើស្ត្រីមិនអាចចៀសវាងពីការនិរទេសបាន រដ្ឋជាភាគីចាំបាចត្រូវចាត់ទុកករណីនីមួយៗ ដាច់ដោយឡែកពីគ្នាដោយពិចារណាយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់លើកាលៈទេសៈទាក់ទងនឹងយេនឌ័រ និងការប្រឈមនឹងការរំលោភបំពានសិទ្ធិមនុស្សនៅប្រទេសដើមកំណើត (មាត្រា ២គ ២ច និង ២ង) ។

២៧. <u>កិច្ចសហប្រតិបត្តិការទ្វេភាគី និងតាមតំបន់</u>
វិធានការដែលត្រូវយកមកអនុវត្តមានដូចខាងក្រោម ប៉ុន្តែមិនមែនកំណត់តែទៅលើ :

ក.កិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី និងតាមតំបន់
រដ្ឋជាភាគី ដែលជាប្រទេសបញ្ជូនប្រទេសទទួល និងប្រទេសឆ្លងកាត់គួរអនុម័តកិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី ឬតាមតំបន់ ឬអនុស្សរណៈយោគយល់ ដើម្បីការពារដល់សិទ្ធិរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីដូចមានពន្យល់ក្នុងអនុសាសន៍ទូទៅនេះ (មាត្រា ៣) ។

ខ.ការអនុវត្តដ៏ប្រសើរបំផុត និងការចែករំលែកព័តិមាន
(១) រដ្ឋជាភាគី ទទួលបានការលើកទឹកចិត្តឱ្យចែករំលែកបទពិសោធន៍នៃការអនុវត្តដ៏ប្រសើរបំផុតរបស់ខ្លួន និងព័តិមានពាក់ព័ន្ធនានា ដើម្បីលើកកម្ពស់ការការពារសិទ្ធិរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីអោយបានពេញលេញ (មាត្រា ៣) ។
(២) រដ្ឋជាភាគីគួរសហការគ្នាផ្តល់ពតិមានស្តីពីជនរំលោភបំពានសិទ្ធិរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី។ រដ្ឋជាភាគីគួរចាត់វិធានការស៊ើបអង្កេតកាត់ទោស និងដាក់ទណ្ឌកម្មជនរំលោភបំពានសិទ្ធិរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី នៅពេលរដ្ឋទាំងនោះទទួលបានព័តិមានទាក់ទងនឹងជនទាំងនោះ នៅក្នុងទឹកដីរបស់ខ្លួនរួចហើយ ។

២៨. <u>អនុសាសន៍ទាក់ទងនឹងការពិនិត្យតាមដាន និងរាយការណ៍</u>
រដ្ឋជាភាគីគួរចាត់បញ្ចូលព័តិមានស្តីពីក្របខ័ណ្ឌច្បាប់គោលនយោបាយ និងកម្មវិធីដែលរដ្ឋទាំងនោះបានអនុវត្ត ដើម្បីការពារសិទ្ធិ របស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីទៅក្នុងរបាយការណ៍របស់ខ្លួនដោយពិចារណាទៅលើកង្វល់ស្តីពីសិទ្ធិមនុស្សទាក់ទងនឹងភេទនិងយេនឌ័រ ដូចមានចែងនៅក្នុងកថាខណ្ឌទី១០-២២ និងការផ្តល់អនុសាសន៍ជាច្រើនលើកង្វល់ទាំងនោះដូចមានបង្ហាញនៅក្នុងកថាខណ្ឌទី២៣-២៧ ក្នុងអនុសាសន៍ទូទៅនេះ។ ទិន្នន័យស្តីពីការពង្រឹង និងការអនុវត្តច្បាប់គោលនយោបាយ និងកម្មវិធីជាច្រើន ព្រមទាំងស្ថានភាពជាក់ស្តែងរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីគួរប្រមូលឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីឱ្យព័តិមាននៅក្នុងរបាយការណ៍នានាមានខ្លឹមសារប្រកបដោយអត្ថន័យ ។ ព័តិមានដែលទទួលបានគួរទាក់ទងនឹងមាត្រាភាគច្រើនដែលសមស្របនឹងអនុសញ្ញាស្តីពីការលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងប្រឆាំងនឹងនារីភេទសម្រាប់ការផ្តល់យោបល់ដល់អនុសាសន៍ទាំងអស់ ។

២៩. <u>ការផ្តល់សច្ចាប័ន ឬការទទួលបានសន្ធិសញ្ញានានាទាក់ទងនឹងសិទ្ធិមនុស្ស</u>
រដ្ឋជាភាគីទទួលបានការលើកទឹកចិត្តឱ្យផ្តល់សច្ចាប័នលើលិខិតតូបករណ៍អន្តរជាតិទាំងអស់ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការការពារសិទ្ធិមនុស្សរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី ជាពិសេសអនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីការការពារសិទ្ធិរបស់ពលករចំណាកស្រុកគ្រប់រូប និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេ ។

---

[១]គណៈកម្មាធិការលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងប្រឆាំងនឹងនារីភេទទទួលស្គាល់នូវការរួមចំណែករបស់គណៈកម្មាធិការទទួលបន្ទុកសិទ្ធិរបស់ពលករគ្រប់រូប និងសមាជិកគ្រួសាររបស់ពួកគេក្នុងអំឡុងពេលរៀបចំអនុសាសន៍ទូទៅនេះ ។

[២]គណៈកម្មាធិការ CEDAW ទទួលស្គាល់ និងព្យាយាមបង្កើតការងារសំខាន់ទាក់ទងនឹងសិទ្ធិរបស់ជនចំណាកស្រុក ដែលបានបញ្ចប់ដោយស្ថាប័នសន្ធិសញ្ញាសិទ្ធិមនុស្សផ្សេងទៀត អ្នកសរសេររបាយការណ៍ ពិសេសទាក់ទងនឹងសិទ្ធិមនុស្សរបស់ជនចំណាកស្រុក UNIFEM អង្គភាពអភិវឌ្ឍន៍ស្ត្រី DAW CSW មហាសន្និបាត និងអនុគណៈកម្មការទទួលបន្ទុកលើការការពារ និងលើកកម្ពស់សិទ្ធិមនុស្ស។ ម្យ៉ាងវិញទៀតគណៈកម្មាធិការ CEDAW សំដៅទៅលើអនុសាសន៍ដំបូងរបស់ខ្លួន រួមមានដូចជាអនុសាសន៍ទូទៅទី ៩ ស្តីពីការប្រមូលទិន្នន័យស្ថិតិទាក់ទងនឹងស្ថានភាពរបស់ស្ត្រី អនុសាសន៍ទូទៅជាពិសេសអនុសាសន៍ទូទៅទី១២ ស្តីពីអំពើហិង្សាលើស្ត្រី អនុសាសន៍ទី១៣ ស្តីពីការទទួលបានប្រាក់កម្រៃស្មើគ្នា ចំពោះការងារដែលមានតម្លៃស្មើគ្នា អនុសាសន៍ទូទៅទី១៥ ស្តីពីការបញ្ចៀសការរើសអើងប្រឆាំងនឹងនារីភេទ នៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រជាតិសម្រាប់ការបង្ការ និងការគ្រប់គ្រងជំងឺអេដស៍ អនុសាសន៍ទូទៅទី១៩ ស្តីពីអំពើហិង្សាលើស្ត្រី អនុសាសន៍ទូទៅទី២៤ ស្តីពីលទ្ធភាពរបស់ស្ត្រីក្នុងការទទួលបានការថែទាំងសុខភាព រួមទាំងយោបល់រួមរបស់គណៈកម្មាធិការ CEDAW នៅពេលត្រួតពិនិត្យមើលរបាយការណ៍របស់រដ្ឋជាភាគី ។

[៣]ក្រៅពីសន្ធិសញ្ញា និងអនុសញ្ញាជាច្រើនកម្មវិធី និងផែនការសកម្មភាពជាបន្តបន្ទាប់ ក៏មានការសមស្របសំរាប់យកមកអនុវត្តដែរ។ សេចក្តីថ្លែងការណ៍ និងកម្មវិធីសកម្មភាពរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិនៅទីក្រុងវីយែន ត្រូវបានអនុម័តនៅក្នុងសន្និសិទ្ធិពិភពលោក កាលពីឆ្នាំ១៩៩៣ ស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស និងកម្មវិធីសកម្មភាព (ផ្នែកទី២ កថាខណ្ឌទី៣៣ ដល់ ៣៥)។ ផែនការសកម្មភាព នៃសន្និសិទ្ធអន្តរជាតិនៅទីក្រុង ឡឺគែរ ស្តីពីប្រជាជន និងការអភិវឌ្ឍន៍ (ជំពូកទី១០)។ កម្មវិធីសកម្មភាពរបស់ជំនួបកំពូលពិភពលោកសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍សង្គម (ជំពូកទី៣)។ សេចក្តីថ្លែងការណ៍ និងគោលនយោបាយសកម្មភាពទីក្រុងប៉េកាំង សន្និសិទ្ធពិភពលោកលើកទី៤ ស្តីពីសន្និសិទ្ធពិភពលោក សម្រាប់ស្ត្រី ដើម្បីប្រឆាំងនឹងការប្រកាន់ពូជសាសន៍ ការរើសអើង ការស្អប់ខ្ពើម និងកង្វះភាពអត់ធ្មត់ ដែលពាក់ព័ន្ធនានាកាលពីខែសីហា ឆ្នាំ២០០១។ ផែនការសកម្មភាព ILO សំរាប់កម្មករចំណាកស្រុក ឆ្នាំ២០០៤ ។

[៤]អនុសាសន៍ទូទៅនេះ ជាប់ទាក់ទងទៅនឹងការងារនានាដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងស្ថានភាពរបស់ពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី។ ទោះបីជាការពិតជាក់ស្តែង បង្ហាញថាពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីអាចក្លាយទៅជាជនរងគ្រោះពីការជួញដូរដោយការប្រឈមមុខនឹងភាពងាយរងគ្រោះក្នុងកម្រិតផ្សេងៗគ្នាក៏ដោយ ប៉ុន្តែអនុសាសន៍ទូទៅនេះមិនបានដោះស្រាយស្ថានភាពទាក់ទងទៅនឹងការជួញដូរមនុស្សឡើយ។ បាតុភូតនៃការជួញដូរមនុស្សជាបញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរ ហើយតម្រូវឱ្យមានការយកចិត្តទុកដាក់កាន់តែច្រើន។ គណៈកម្មាធិការលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងប្រឆាំងនឹងនារីភេទអាចមានជម្រើសសំរាប់ដោះស្រាយបាតុភូតនេះបានកាន់តែទូលំទូលាយតាមរយៈមាត្រា ៦ នៃអនុសញ្ញាស្តីពី ការលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃការ

រើសអើងប្រឆាំងនឹងនារីភេទ ដែលដាក់កាតព្វកិច្ច ដល់រដ្ឋជាភាគី " ឱ្យចាត់វិធានការសមស្របទាំងអស់រាល់បញ្ចូលទាំងច្បាប់ដើម្បីបង្ក្រាបរាល់ទម្រង់នៃការជួញដូរស្ត្រី និងការកេងប្រវ័ញ្ចស្ត្រីឱ្យធ្វើជាស្ត្រីរកស៊ីផ្លូវភេទទេ"។ ទោះបីជាយ៉ាងនេះក្តី គណៈកម្មាធិការលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងប្រឆាំនឹងនារីភេទសង្កត់ធ្ងន់ថា សមាសធាតុជាច្រើននៅក្នុងអនុសាសន៍ទូទៅនាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ក៏មានជាប់ទាក់ទងនឹងស្ថានភាពដែលពលករ ទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រីក្លាយជាជនរងគ្រោះពីការជួញដូរផងដែរ ។

[៥]កម្មករដែលមិនមានឯកសារបញ្ជាក់ត្រឹមត្រូវ ជាកម្មករចំណាកស្រុកដែលមិនមានលិខិត អនុញ្ញាតឱ្យស្នាក់នៅ ឬ បម្រើការងារដែលមានសុពលភាព។ កាលៈទេសៈជាច្រើនទាក់ទងនឹងកម្មករចំណាកស្រុកដែលមិនមានឯកសារបញ្ជាក់ត្រឹមត្រូវកើតមានឡើងជាច្រើន។ ឧបហរណ៍ កម្មករចំណាកស្រុក អាចនឹងទទួលបានលិខិតក្លែងក្លាយពីភ្នាក់ងារអសីលធម៌ជាច្រើន ឬកម្មករទាំងនោះអាចនឹងបានចូលទៅក្នុងប្រទេសមួយដោយមានលិខិតអនុញ្ញាតឱ្យបម្រើការងារដែលមានសុពលភាព ប៉ុន្តែអ្នកទាំងនោះអាចនឹងបាត់បង់លិខិតទាំងនោះវិញដោយសារតែនិយោជករបស់កម្មករទាំងនោះបានបញ្ចប់សេវារបស់ខ្លួន ឬកម្មករទាំងនោះមិនមានឯកសារបញ្ជាក់ត្រឹមត្រូវដោយសារតែនិយោជកអាចនឹងរឹបអូសយកលិខិតឆ្លងដែនរបស់អ្នកទាំងនោះ។ ជួនកាលកម្មករចំណាកស្រុក អាចនឹងពន្យារពេលស្នាក់នៅរបស់ខ្លួននៅក្នុងប្រទេសគោលដៅបន្តទៀតបន្ទាប់ពីលិខិតអនុញ្ញាតឱ្យបម្រើការងាររបស់ខ្លួនផុតកំណត់ ឬដោយសារតែកម្មករទាំងនោះចូលទៅក្នុង ប្រទេសគោលដៅដោយមិនមាន ឯកសារដែលមានសុពលភាព។

[៦]កថាខណ្ឌទី១០ និង១១ ពិពណ៌នាអំពីកង្វល់មួយចំនួនក្នុងចំណោមកង្វល់នានាអំពីសិទ្ធិមនុស្សទាក់ទងនឹងភេទ និងយេនឌ័រ ដែលស្ត្រីជាច្រើនជួបប្រទះក្នុងប្រទេសដើមរបស់ខ្លួនមុនពេលធ្វើចំណាកស្រុក និងក្រោយពេលត្រឡប់មកវិញ។ ក្តីកង្វល់ទាក់ទងនឹងប្រទេសដែលកម្មករចំណាកស្រុកឆ្លងកាត់ និងជីវិតនៅបរទេសមានពិភាក្សានៅក្នុង កថាខណ្ឌ ទី១២-២២។ ផ្នែកទាំងនេះត្រូវបានលើកយកមកបង្ហាញ ប៉ុន្តែមិនបានបង្ហាញឱ្យបានលំអិតឡើយ។ តាមការកត់សំម្គាល់ កង្វល់មួយចំនួនទាក់ទងនឹងសិទ្ធិមនុស្សដែលមានពិពណ៌នានៅទីនេះអាចនឹងបង្ហាញពីការសម្រេចចិត្តរបស់ស្ត្រីក្នុងការធ្វើចំណាកស្រុកដោយការបង្ខិតបង្ខំ ក្រោមច្បាប់អន្តរជាតិដែលពាក់ព័ន្ធហើយក្នុងករណីនេះការវាយតម្លៃគួរធ្វើឡើងចំពោះនិយាមទាំងនេះ ។

[៧]គណៈកម្មការអង្គការសហប្រជាជាតិទទួលបន្ទុកលើសិទ្ធិមនុស្ស។ វិធានការដើម្បីលើកកម្ពស់ស្ថានភាព និងធានាបាននូវសិទ្ធិមនុស្ស និងសេចក្តីថ្លៃថ្នូររបស់កម្មករចំណាកស្រុកទាំងអស់។ របាយការណ៍របស់អគ្គលេខាធិការដ្ឋានស្តីពី អំពើហិង្សាលើពលករទេសន្តរប្រវេសន៍ជាស្ត្រី។ E/C/N. 4/1998/74/add/1. ថ្ងៃទី ១៥ ខែមករា ឆ្នាំ ១៩៨៨ ។

[៨]មាត្រាដែលមានចែងក្នុងអនុសាសន៍នីមួយៗសំដៅលើមាត្រាក្នុងអនុសញ្ញាស្តីពីការលុបបំបាត់រាល់ទម្រង់នៃការរើសអើងប្រឆាំងនឹងនារីភេទ ។